

התוכנית הממשלתית הרב שנתית לשיקום וצמיחה של יישובים בטווח המכונה 9-0 ק"מ מגבול הלבנון – אוניברסיטת קריית שמונה בגליל

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטות הממשלה מס' 1786 מיום 27 במאי 2024, מס' 2330 מיום 31 באוקטובר 2024 (להלן: "החלטה 2330"), ומס' 2756 מיום 16 בפברואר 2025, ובהמשך להחלטת המל"ג מיום 21.4.24 בדבר דוח הוועדה לנושא הקמת אוניברסיטה בגליל בהתאם לתוכנית הקמה רב שנתית ובהמשך להחלטת הות"ת מיום 14.01.26 בדבר המלצה על מתן הכרה זמנית למכללה האקדמית תל חי כאוניברסיטת קריית שמונה בגליל ולהחלטת מל"ג מיום 20.1.2026, להנחות את משרד האוצר לפעול בתיאום עם מנהלת תנופה לצפון, ועם הוועדה לתכנון ולתקצוב של המועצה להשכלה גבוהה (להלן – ות"ת ומל"ג, בהתאמה) בנושאים הבאים:

1. להקצות לות"ת סך של 567 מיליוני ש"ח בשנים 2026-2029 מתוך הסכום הקבוע בהחלטה 2330, לטובת הקמת אוניברסיטת קריית שמונה בגליל והכנסתה למודל התקצוב בהתאם להחלטת הות"ת מיום 14.01.26 האמורה לעיל. הפריסה התקציבית בין שנות התקציב מצורפת בנספח א'.
2. מבלי לגרוע בסמכות ות"ת, התקציב האמור ישמש לצרכים המקצועיים שיעלו מהקמת האוניברסיטה, ביניהם: הקמת התשתיות הנדרשות לטובת האוניברסיטה, בכללן: תשתיות ומערכות מידע; תכנון, הקמת מבנים והצטיידות; גיוס אנשי סגל מקצועי ומחקרי מצטיינים תוך מתן סלי קליטה; מתן מלגות לתארים מתקדמים; שיווק והבטחת יציבותו הפיננסית של המוסד תוך השתלבות במודלי התקצוב של המוסדות האקדמיים המתוקצבים בהלימה לסעיף 3 להלן. זאת, לטובת פתיחת המסגרת האוניברסיטאית באופן מלא בשנת הלימודים התשפ"ז (2026-2027).
3. לרשום את הודעת הות"ת כי בהתאם להחלטת הות"ת מיום 14.01.26 האמורה לעיל, האוניברסיטה תהיה בעלת אוריינטציה יישומית, וכן יגובש עבודה מודל תקצוב הוראה ומחקר שיעודד תפוקות מחקר יישומיות, לפיהן יתוקצב המוסד. בנוסף, לרשום את הודעת יו"ר ות"ת כי בכוונתו להביא את מודל התקצוב האמור לאישור הות"ת יחד עם תקציב האוניברסיטה טרם פתיחת שנת הלימודים תשפ"ז, ולכל היאוחר עד ליום ה-30.07.26.
4. לרשום את הודעת משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה כי בשנת 2026 ימשיך בפעילות התמיכה במסגרת "מבחני התמיכה במרכזי מדע וטכנולוגיה בפריפריה / מגה מו"פ אזורי" כפי שפעל בעבר. בשנים 2027-2029 תיבחן המשך התמיכה לפי מבחנים אלו, בתיאום עם אגף התקציבים במשרד האוצר ובכפוף לכל דין.
5. לרשום את הודעת מכללת תל חי כי במסגרת הקמת האוניברסיטה תפעל לביסוס ופיתוח פעילות המחקר היישומית במכון מיג"ל כעוגן מרכזי במוסד.
6. יישום ההחלטה כפוף לאישור חוק התקציב לשנת 2026 בשלוש קריאות בכנסת.

נספח א': פריסת התקציב

שנה	2026	2027	2028	2029	סה"כ
תל חי	201 מלש"ח	176 מלש"ח	122 מלש"ח	68 מלש"ח	567 מלש"ח

דברי הסבר

רקע כללי:

לסעיף 1

בהחלטת המל"ג מיום 21.4.24 החליטה המועצה להשכלה גבוהה כי האוניברסיטה הציבורית העשירית תקום בקריית שמונה בגליל. בנוסף, בהחלטה זו אימצה המל"ג את המלצות הות"ת בנוגע לתנאי ההכרה וההסמכה, ובין היתר נקבע לעניין זה כי "החלופה המתאימה להקמת האוניברסיטה בגליל היא במכללה האקדמית תל חי". גובה התקציב לטובת הקמת המוסד נקבע בהסכמה בין מנהלת תנופה, אגף התקציבים במשרד האוצר ו-ות"ת.

לסעיף 2

התקציב האמור ישמש למילוי הצרכים המהותיים המבדילים בין מכללה לאוניברסיטה, הנוגעים בעיקר להיקף ההוראה והמחקר במוסד. בין השאר, מדובר בקליטת סגל (לטובת הגדלת היקפי ההוראה והגדלת היקפי המחקר), הענקת חבילות קליטה, בינוי פיזי ובינוי תשתיות. תקציב זה נפרס בצורה פוחתת על פני שנות ההחלטה, מתוך מטרה לסייע למוסד מחד, ומאידך לוודא כי בשנים הבאות המוסד יהיה עצמאי פיננסית וימצא את מקומו בין מוסדות המחקר הקיימים בישראל כיום. תקציב זה ישמש להבטיח כי האוניברסיטה תפתח את שעריה בשנת הלימודים הבאה. המשאבים למימון התוספתי הנדרש להבטחת פעילות המוסד כאוניברסיטה בהמשך, יידונו בין משרד האוצר לות"ת במסגרת הדיונים לתכנית הרב-שנתית הבאה (החל משנה"ל תשפ"ט).

לסעיף 3

כלל מוסדות המחקר בישראל כיום עוסקים ברובם במחקר בסיסי – מחקר המכונה בספרות המקצועית גם "Blue Sky Research" ומטרתו הגדלת ושיפור הידע האנושי בסוגיות מדעיות שונות. מחקר יישומי מתמקד בשלבים מתקדמים יותר של הידע האקדמי, ובסוגיות שנוגעות יותר ליישום ההשלכות של תוצרי הידע במציאות.

מטבע הדברים, מחקר יישומי הינו בעל חיבור גבוה יותר ליישומים תעשייתיים, ומשמש בסיס להקמת חברות הזנק, רישום פטנטים ויצירת ידע שתורם ערך לתעשייה בתחומים השונים. כחלק מתפיסת הקמת האוניברסיטה בתל-חי, נלקחו בחשבון שיקולים של תרומה לחבל הארץ בו יושב המוסד. מובן כי ביסוסו של המוסד כמוסד מחקר בעל מאפיינים יישומיים, אשר מתמקד ביצירת מחקר יישומי מצוין, יגדיל את תרומתו לסביבה בה הוא פועל.

בהתאם להחלטת ות"ת מיום 14.1.2026, על מנת לסייע למוסד להכווין את פעולותיו לביצוע מחקר יישומי, מוצע כי ות"ת תחליט על מודל תקצוב למוסד המעודד מחקר יישומי, ובכך מייצר לו אפיק לעצמאות כלכלית בת-קיימא בהסתמך על תפוקות מחקר יישומיות, בדומה להסתמכות על תפוקות המחקר במוסדות השונים.

לסעיף 4-5

החלטה מספר 2756 של הממשלה מיום 16.02.2025 בנושא "תמרוץ הפעילות וההתפתחות המוסדית של המכללה האקדמית תל-חי בשנת 2025 לצורך קידום ההחלטה להכרה במוסד כאוניברסיטה" הקצתה כסף למיזוג מכון מיג"ל עם מכללת תל חי, בין השאר על מנת לסייע ביישום החלטת המל"ג מיום 21.4.24, בה החליטה המועצה להשכלה גבוהה בנוגע להקמת אוני" תל חי כי האוניברסיטה תקום "בכפוף למיזוג מלא של מכון המחקר מיג"ל במסגרת האוניברסיטה". סעיף זה, ושימור פעילות מכון מיג"ל משמעותי גם על מנת להבטיח את האופי היישומי והיקף התרומה של המוסד להתפתחות החבל.

בד בבד, מיזוג הפעילות של מכון מיג"ל ומכללת תל חי היא מורכבת, ושיוור הפעילות תוך כניסה למודל התקצוב האוניברסיטאי של ות"ת דורש משאבים רבים. לאור כך, אוניברסיטת קריית שמונה מתחייבת לשמר את פעילות מכון מיג"ל.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם

אין

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה - תומכת

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

בהמשך להחלטות הממשלה מס' 1786 מיום 27 במאי 2024, מס' 2330 מיום 31 באוקטובר 2024 (להלן: "החלטה 2330"), ומס' 2756 מיום 16 בפברואר 2025, ובהמשך להחלטת המל"ג מיום 21.4.24 בדבר דוח הוועדה לנושא הקמת אוניברסיטה בגליל בהתאם לתוכנית הקמה רב שנתית. ובהמשך להחלטת הות"ת מיום 14.01.26 בדבר המלצה על מתן הכרה זמנית למכללה האקדמית תל חי כאוניברסיטת קריית שמונה בגליל, ולהחלטת מל"ג מיום 20.1.2026.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצ"ב

סיווגים*

סיווג ראשי: ביצועי

תחום פעולה עיקרי: חברה וכלכלה

מגישים: ראש הממשלה
שר החינוך
שר האוצר
השר במשרד האוצר

י"ד בשבט התשפ"ו
1 בפברואר 2026

מדינת ישראל
משרד החינוך
לשכת היועצת המשפטית

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה: התוכנית הממשלתית הרב שנתית לשיקום וצמיחה של יישובים בטווח

המכונה 9-0 ק"מ מגבול הלבנון – אוניברסיטת קריית שמונה בגליל

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

ההצעה מבקשת להנחות את משרד האוצר לפעול בתיאום עם מנהלת תנופה לצפון, ועם הוועדה לתכנון ולתקצוב של המועצה להשכלה גבוהה (להלן – ות"ת ומל"ג, בהתאמה) בנושאים הבאים: הקצאה לות"ת של 567 מיליוני ש"ח בשנים 2026-2029 לטובת הקמת אוניברסיטת קריית שמונה בגליל, שישימשו לצרכים המקצועיים שיעלו ממנה, ובינם: הקמת התשתיות הנדרשות לטובתה, ובכללן: תשתיות ומערכות מידע; תכנון, הקמת מבנים והצטיידות; גיוס אנשי סגל מקצועי ומחקרי מצטיינים תוך מתן סלי קליטה; מתן מלגות לתארים מתקדמים; שיווק והבטחת יציבותה הפיננסית, לטובת פתיחתה באופן מלא בשנת הלימודים תשפ"ז (2026-2027).

כמו כן ההצעה מבקשת לרשום את הודעות ות"ת והיו"ר שלה, כי בהתאם להחלטת ות"ת, האוניברסיטה תהיה בעלת אוריינטציה יישומית, וכן יגובש עבודה מודל תקצוב הוראה ומחקר שיעודד תפוקות מחקר יישומיות, לפיהן תתוקצב, וכי בכוונת היו"ר להביא מודל זה לאישורה, יחד עם תקציב האוניברסיטה טרם פתיחת שנת הלימודים תשפ"ז, ולכל היאוחר עד ליום 30.07.26.

כן מבקשת ההצעה לרשום את הודעת משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה כי בשנת 2026 ימשיך בפעילות התמיכה במסגרת "מבחני התמיכה במרכזי מדע וטכנולוגיה בפריפריה / מגה מו"פ אזורי" כפי שפעל בעבר. בשנים 2027-2029 תיבחן המשך התמיכה לפי מבחנים אלו, בתיאום עם אגף התקציבים במשרד האוצר ובכפוף לכל דין, וכן את הודעת המכללה האקדמית תל חי, כי במסגרת הקמת האוניברסיטה תפעל לביסוס ופיתוח פעילות המחקר היישומית במכון מיג"ל כעוגן מרכזי במוסד. יישום ההחלטה כפוף לאישור חוק התקציב לשנת 2026 בשלוש קריאות בכנסת.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

הצעת ההחלטה אינה מעוררת קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

משרד האוצר - מאשר

מנהלת תנופה לצפון במשרד האוצר - מאשרת

משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה - מאשר

חוות הדעת מתואמת עם היועצת המשפטית של המועצה להשכלה גבוהה.

מדינת ישראל
משרד החינוך
לשכת היועצת המשפטית

עמדת היועצת המשפטית של משרד החינוך:

אין מניעה לקדם את ההצעה.

איל רק

איל רק, עו"ד ממונה (ייעוץ משפטי) בלשכת היועצת המשפטית

חתימה

תפקיד

שם

העתק: מר יואב קיש, שר החינוך